

Afgørelser – Reg. nr.: 07867.00

Fredningen vedrører: Kvong Hede

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

24-11-1993

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kendelse af 24.11.1993 (nævn 17/91) om fredning af åbent hedeareal med vild flora og fauna.
Regler for offentlig adgang.

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 24 / 11 19 93)

Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende matrikelnumre:

1c Kvorup By, Kvong

Gældende matrikulært kortbilag: *

Se også REG. NR.:

År 1993, d. 24. november blev der i sag

j.nr. 17/1991

Fredning af ejendommen
matr.nr. 1 c Kvorup by,
Kvong efter begæring af
Blaabjerg kommune

afsagt sålydende:

K E N D E L S E:

1 Sagens rejsning:

Ved skrivelse af 22. januar 1991 rejste Blaabjerg kommune fredningssag for ejendommen matr.nr. 1 c Kvorup by, Kvong i Blaabjerg kommune, Ribe amt. Fredningsforslaget omfatter hele ejendommen og kommunen foreslog følgende fredningsbestemmelser for arealet:

1 Formål.

Formålet med fredningen er,

at sikre områdets fortsatte beståen som et åbent hede-areal afgrænset af levende hegn eller beplantninger,
at åbne området for publikum efter nærmere regler, der fastsættes af kommunalbestyrelsen i samråd med amtsrådet, og

at bevare ejendommen som et fristed for områdets vilde flora og fauna.

2. Tilstand og anvendelse.

De i området værende gamle landbrugsmaskiner m.v. skal fjernes.

Den vestlige del af området, som hidtil har været dyrket, skal tilplantes eller udlægges i græs. Den østlige del af området, der henligger som hedeareal, søges bevaret som hede ved iværksættelse af pleje m.v. Tilsvarende søges de i området værende beplantninger plejet og vedligeholdet.

Foran nævnte foranstaltninger søges gennemført efter nærmere aftale mellem kommunalbestyrelsen og Ribe amtsråd (ved fredningskontoret) samt efter de retningslinier, der er givet i efterfølgende afsnit.

3. Plejeforanstaltninger.

Ved fredningens gennemførelse får amtsrådet pligt til i henhold til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 640 af 6. december 1983 at foretage tilsyn og pleje m.v. af det fredede areal indenfor de retningslinier, som denne bekendtgørelse afstikker.

De levende hegn, der danner afgrænsning mod naboejendommen bevares og plejes. Om fornødent foretages der suppleringer i hegnene med nye planter. Ved nyplantninger skal anvendes egnstypiske træarter, der harmonerer med den eksisterende beplantning i hegnene. Ved gravhøjen (reg.nr. 3002-42) i østskellet foretages en fjernelse af det levende hegn over en kortere strækning, således at højen bliver synlig set fra det fredede område.

Plejen af hedearealet kan ske ved slåning eller ved afbrænding, således at der sker en foryngelse af hedebevoksningen. En del af efterplejen kan evt. ske ved udsætning af får på arealet. I så fald bør arealet umiddelbart vest herfor ikke tilplantes, men udlægges i græs.

Inden iværksættelse af hedepleje, skal der ske en rydning af selvsået trævækst på arealet, således at det vil fremstå som et åbent hedeareal. For at modvirke, at hedefloden skal virke "kantet", skal enkelte buske og træer bevares i arealets 3 hjørner (i NV-, NØ- og SØ-hjørnet).

Den eksisterende beplantning i områdets sydvestre hjørne fjernes, således at gravhøjen (3002-44) frilægges (se dog i pkt. 4 om anlæggelse af P-plads).

Pleje og hugst m.v. omkring gravhøjene forestås af amtets fredningskontor, der forinden indhenter Skov- og Naturstyrelsens tilladelse hertil. I det omfang det er muligt, søges nævnte plejeforanstaltninger og eventuelle nyplantninger ellers gennemført som beskæftigelsesarbejder efter gældende regler herom.

4. Publikumsadgang.

Når foran nævnte plejeforanstaltninger m.v. er gennemført, åbnes området for publikum.

Vejadgang til området er fra syd og søges forbedret i samråd med ejeren af "Kammersgård". I områdets sydvestre hjørne etableres en mindre P-plads (med plads til 2-3 biler). Tilladelse til indretning af pladsen skal forinden indhentes hos Fredningsnævnet og Skov- og Naturstyrelsen, idet pladsen vil være beliggende indenfor beskyttelseszonen om gravhøjen (NFL's § 53).

Ved etablering af P-pladsen skal det nærmere overvejes, hvor meget af den eksisterende beplantning der skal bevares af hensyn til afskærmningseffekten. Hvis hele den gamle bevoksning fjernes, skal der foretages nyplantning, således at passende afskærmning af P-pladsen opnås.

På P-pladsen opsættes en affaldskurv og en informations-tavle (kortbord). Hvis det skønnes ønskeligt kan der med udgangspunkt ved P-pladsen senere etableres en afmærket natursti ind i området.

Etablering af P-plads og opsætning af affaldskurv samt henholdsvis vedligeholdelse og tømning af disse faciliteter bekostes af kommunen; medens fremstilling, opsætning og vedligeholdelse af kortbord bekostes af amtsrådet. Eventuel anlæggelse og vedligeholdelse af sti bekostes af amtsrådet.

Påtaleret.

Påtaleberettiget er hver for sig Ribe amtsråd og Blåbjerg kommunalbestyrelse.

11: Sagens behandling:

Fredningsnævnet indledte sagens behandling med den 4. februar 1991 at beslutte, at sagen ikke skulle afvises jfr. den dagældende naturfredningslovs § 14.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse af arealerne den 17. maj 1991. Under besigtigelsen blev det oplyst, at Blåbjerg kommune ikke havde fulgt de procedureregler, der var fastsat i miljøministeriets bekendtgørelse nr. 610 af 1. december 1978 om offentliggørelse af et foreløbigt fredningsforslag. Fredningsnævnet udsatte derfor behandlingen på ubestemt tid.

Den 15. august 1991 genfremsatte Blåbjerg kommune fredningsforslaget.

Sagen blev i overensstemmelse med § 15 i bekendtgørelse nr. 617 af 1. december 1978 om fredningsnævnenes forretningsorden forelagt Naturfredningsrådet, der ved skrivelse af

11. februar 1992 meddelte, at rådet ikke havde bemærkninger til sagen.

Efter behørig indkaldelse i Statstidende for den 29. december 1992, JydskeVestkysten for den 24. december 1992 og i Vesterhavsposten for den 6. januar 1993 samt særskilt indkaldelse af de i sagen interesserede afholdt Fredningsnævnet herefter den 29. januar 1993 offentligt møde i sagen på Kjærs Hotel, Nr. Nebel. Ingen var mødt, bortset fra arkitekt Frants Bilde Kjeldsen, Ribe Amtsråd. Det hedder om mødet i Fredningsnævnets forhandlingsprotokol, idet forhandlingerne gengives in extenso:

" Mødt var:

For Ribe amtsråd, arkitekt Frants Bilde Kjeldsen, Ribe. Fredningsnævnets formand redegjorde kort for forslaget til fredning af ejendommen, matr.nr. 1 c Kvorup by, Kvong, der er et hedeareal, som Blåbjerg kommune har overtaget ved gaveskøde, udstedt af arealets tidligere ejer, som i gaveskødet har ytret ønske om, at arealet blev fredet. Blåbjerg kommune har udarbejdet et deklara-tionsudkast/forslag til fredningskendelse for fredning og pleje af arealet.

Arkitekt Bilde Kjeldsen bemærkede, at Ribe Amtskommune vil blive pålagt en række økonomiske forpligtelser, såfremt Fredningsnævnet beslutter at frede hedeparcellen på de vilkår, som Blåbjerg kommune har anført i deklara-tionsudkastet. Hvis amtet skal påtage sig disse forpligtelser, er det nødvendigt, at deklara-tionsudkastet forelægges amtskommunens udvalg for teknik og miljø, idet det er et politisk spørgsmål, om amtet skal afse

økonomiske midler til dette areal fremfor andre arealer af større interesse for almenheden i amtskommunen. Det areal, sagen vedrører, er afsides beliggende og formentlig kun af snæver interesse. Denne omstændighed taler for, at Blåbjerg kommune, der får fordel af fredningen, skal pålægges omkostninger til arealets pleje og i øvrigt til sikring af adgangsvejene til arealet. Spørgsmålet om omkostningsfordelingerne ved plejeforanstaltningerne drøftedes.

Efter forhandling af dette problem foreslog Fredningsnævnets formand, at deklarationsudkastets afsnit om plejeforanstaltninger udgår og erstattes af en bestemmelse om, at plejen og vedligeholdelsen af arealet foretages og bekostes af amtet og kommunen efter nærmere forhandling.

Arkitekt Bilde Kjeldsen kunne tiltræde denne formulering. Fredningsbestemmelserne i deklarationsudkastet blev herefter gennemgået.

Bestemmelserne i udkastets § 1 kunne i det hele tiltrædes.

Bestemmelserne i udkastets § 2 om områdets tilstand og anvendelse foresloges affattet således:

Den vestlige del af området, som hidtil har været dyrket, skal tilplantes eller udlægges i græs.

Den østlige del af arealet, der henligger som hedeareal, søges bevaret som hede ved iværksættelse af pleje m.v. Tilsvarende søges de i området værende beplantninger plejet og vedligeholdt.

Bestemmelserne i udkastets § 3 om plejeforanstaltninger udgår og foresloges erstattet af følgende bestemmelser:

Plejen og vedligeholdelsen af arealet foretages og bekostes af amtet og kommunen efter nærmere forhandling og i øvrigt indenfor de retningslinier, som følger af bestemmelserne i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 640 af 6. december 1983.

Bestemmelserne i udkastets § 4 om publikumsadgang til arealet kunne i det hele tiltrædes.

Da så vidt var passeret, begærede arkitekt Bilde Kjeldsen forhandlingerne udsat for at forelægge det ændrede udkast til fredningsbestemmelser for arealet for amtets udvalg for teknik og miljø.

Fredningsnævnets formand bemærkede, at en udskrift af Fredningsnævnets forhandlingsprotokol fra mødet i dag vil blive tilstillet Blåbjerg kommune med anmodning om en udtalelse."

I overensstemmelse med det, der blev drøftet på mødet, anmodede Fredningsnævnet Blåbjerg kommune og Ribe Amt om en udtalelse om ændringsforslagene.

Blaabjerg kommune har den 26. marts 1993 meddelt, at kommunen kunne tiltræde ændringsforslagene til fredningsbestemmelserne.

Ribe Amt, Natur- og Planafdelingen, har i en skrivelse af 25. marts 1993 meddelt, at.....

Det er amtets opfattelse, at Blaabjerg kommune, der har rejst spørgsmålet om fredning af arealet og som får fordel af fredningen, skal pålægges omkostningerne til arealets pleje og i øvrigt til sikring af adgangsvejene til arealet.....

De på mødet foreslåede ændringer fremgår af det fremsendte udskrift af forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet.

Amtet kan tilslutte sig de foreslåede ændringer og har på den baggrund ikke yderligere bemærkninger til fredningsforslaget.

III: Fredningsnævnets afgørelse:

Efter en gennemgang af sagen er der i Fredningsnævnet enighed om, at der er knyttet sådanne interesser til ejendommen matr.nr. 1 c Kvorup by, Kvong, at fredningen bør gennemføres i overensstemmelse med fredningsforslaget og de ændringer, Ribe Amt og Blaabjerg kommune er blevet enige om under sagens behandling.

Under henvisning hertil er der truffet følgende afgørelse: Det på vedhæftede kort angivne areal undergives fredning med det formål at bevare det som et åbent hedeareal, afgrænset af levende hegn eller beplantninger og som et fristed for områdets vilde flora og fauna. For at sikre dette formål pålægges arealet følgende fredningsbestemmelser:

1. Formål.

Formålet med fredningen er,

at sikre områdets fortsatte beståen som

et åbent hedeareal afgrænset af levende hegn eller beplantninger,

at åbne området for publikum efter nærmere

regler, der fastsættes af kommunalbestyrelsen i samråd med amtsrådet og

at bevare ejendommen som et fristed for

områdets vilde flora og fauna.

2. Tilstand og anvendelse.

Den vestlige del af området, som hidtil har været dyrket, skal tilplantes eller udlægges i græs.

Den østlige del af området, der henhører som hedeparcel, søges bevaret som hede ved iværksættelse af pleje m.v. Tilsvarende søges de i området værende beplantninger plejet og vedligeholdt.

3. Plejeforanstaltninger.

Plejen og vedligeholdelsen af arealet foretages og bekostes af amtet og kommunen efter nærmere forhandling og i øvrigt indenfor de retningslinier, som følger af bestemmelserne i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 640 af 6. december 1983.

4. Publikumsadgang.

Når foran nævnte plejeforanstaltninger m.v. er gennemført, åbnes arealet for publikum.

Vejadgang til området er fra syd og søges forbedret i samråd med ejeren af "Kammersgård". I områdets sydvestre hjørne etableres en mindre P-plads (med plads til 2-3 biler). Tilladelse til indretning af pladsen skal forinden indhentes hos Amtsrådet og Skov- og Naturstyrelsen, idet pladsen vil være beliggende indenfor beskyttelseszonen omkring gravhøjen 3002 - 44.

Ved etablering af P-pladsen skal det nærmere overvejes, hvor meget af den eksisterende beplantning, der skal bevares af hensyn til af-

skærmningseffekten. Hvis hele den gamle bevoksning fjernes, skal der foretages nyplantning, således at passende afskærmning af P-pladsen opnås.

På P-pladsen opsættes en affaldskurv og en informationstavle (kortbord). Hvis det skønnes ønskeligt kan der med udgangspunkt ved P-pladsen senere etableres en afmærket natursti ind i området.

Etablering af P-plads og opsætning af affaldskurv samt henholdsvis vedligeholdelse og tømmning af disse faciliteter bekostes af kommunen, medens fremstilling, opsætning og vedligeholdelse af kortbord bekostes af amtsrådet. Eventuel anlæggelse og vedligeholdelse af sti bekostes af amtsrådet.

5. Påtaleret.

Fredningsnævnet vil, jfr. naturbeskyttelseslovens § 50, kunne dispensere fra fredningsbestemmelserne, hvis det ansøgte ikke findes at ville stride mod fredningens formål.

I H I B E S T E M M E S:

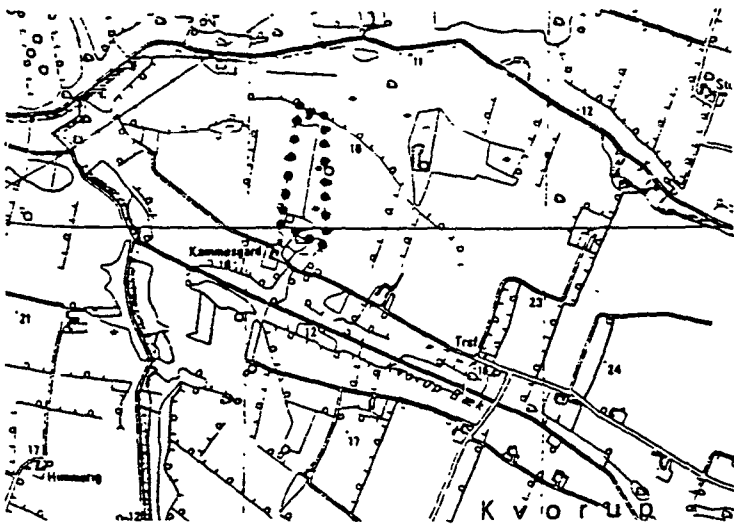
Ejendommen matr.nr. 1 c Kvorup by, Kvong, fredes i overensstemmelse med det foran anførte.

Tage Hansen.

Akt: Skab nr.

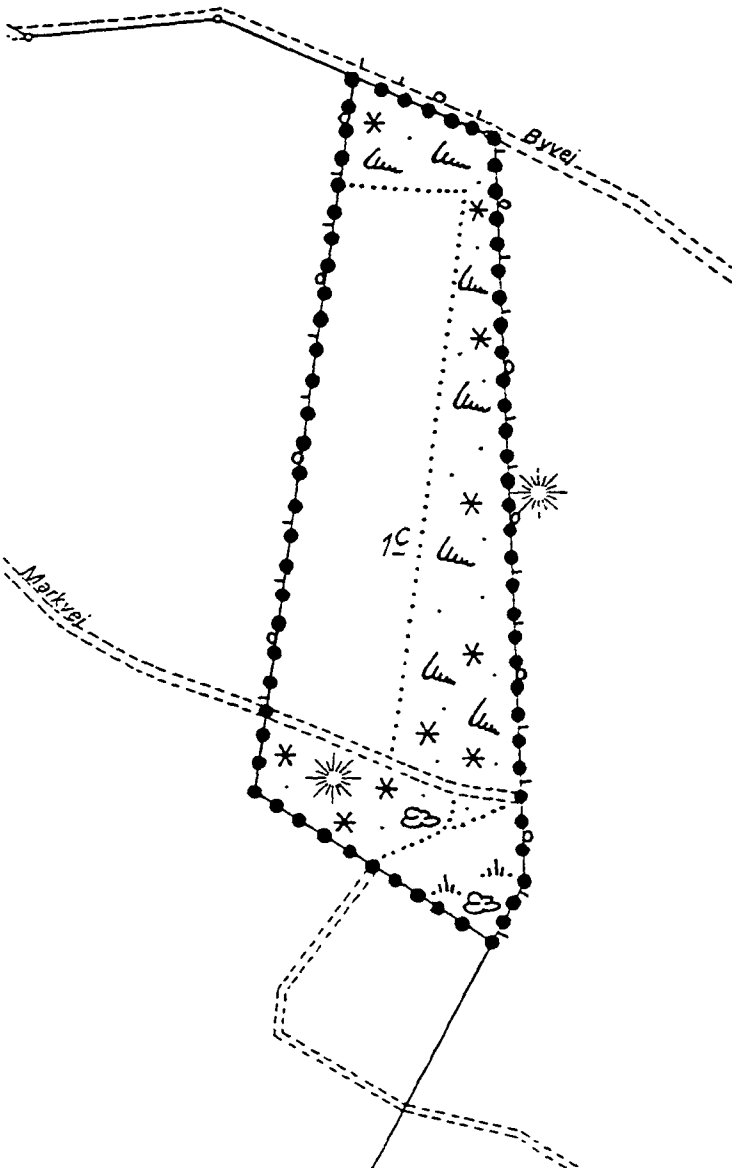
(udfyldes af dommerkontoret)

7862,00

Målforshold 1:25.000.

Lydum A

Rids vedr.:
matr. nr. 19,
Kvorup by,
Kvong sogn,
Vr. Horne herred,
Ribe amt.

Målforshold :
1:25.000 og 1:4.000.

Signaturforklaring :
●●●● fredningsgrænse.

Dette rids er udfærdiget
i anledning af tinglysning
af fredning på ovennævnte
ejendom.

Ribe amtsråd,
Teknisk forvaltning,
Fredningskontoret.

Ribe, den 8' marts 1990,
J. Ullgaard
topograf.

Supp. d. 25' juni 1991. *Æ*

Målforshold 1:4.000.

Justitsministeriets geopartikellærered Til kort

Ribe amtsråd/Blåbjerg komm.

1990

8. mar.

Ribe/ Mr. Nebel d. 8. mar. 1990

1 fløj

juni 1991

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-86-2016: Ansøgning fra Varde Kommune om dispensation til pleje af Kvong Hede.

Fredningsregisteret: Reg. nr.: 07867.00 – Kvong Hede

Ansøgningen:

Varde Kommune har orienteret fredningsnævnet om et plejeprojekt vedrørende Kvong Hede, der er fredet ved kendelse, afsagt den 24. november 1993 af Fredningsnævnet for Ribe Amt. Fredningen er en status quo fredning, der skal bevare Kvong Hede som et hedeareal, afgrænset af levende hegn eller beplantninger samt bevare heden som et fristed for områdets flora og fauna.

Kvong Hede er ca. 4,7 ha stor og omfatter hele ejendommen matr. nr. 1 c Kvorup by, Kvong.

Det fremgår af plejeprojektet, at Kvong Hede har ligget uplejet hen i en årrække og derfor er under tilgroning med især bjergfyr, enkelte buske af birk og glansbladet hæg, samt at store arealer er domineret af blåtop. Varde Kommune vurderer, at tilgroningen er en reel trussel mod heden. Det oprindelige formål om at bibeholde arealet som hede er derfor truet.

Varde Kommune har udarbejdet en plejeplan, der beskriver hedens tilstand, truslerne mod heden samt de plejebestemmelser og plejetiltag, der er nødvendige for at sikre og bevare heden. Det væsentligste plejetiltag er rydning af træopvækst, fjernelse af ikke hjemmehørende arter og afgræsning, der kræver hegning.

Fredningsnævnets kendelse indeholder fredningsbestemmelser, som udelukker afgræsning og hegning, der som udgangspunkt er afgørende for, at Kvong Hede kan fastholdes som en lysåben hede, opsætning af klaplåger eller lignende, samt rydning af opvækst og plantning af nye hegn.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation til hegningen og afgræsningen.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets afgørelse:

Denne afgørelse er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningsnævnet meddeler Varde Kommune dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til at gennemføre de dele af plejeplanen, som er dispensationskrævende.

Begrundelsen for afgørelse fremgår af afsnittet ”Fredningsnævnets begrundelse og resultat”.

Vilkår for dispensationen:

Der gælder disse vilkår for dispensationen:

1. Maskiner, der skal bruges i forbindelse med rydningen af opvækst mv., skal være egnet til kørsel i sårbare naturområder og have et lavt marktryk.
2. Afgræsning skal ske uden tilskudsfordring, bortset fra mineraltilskud.
3. Græsningstrykket skal som udgangspunkt være på 3,3 geder og 0,5 – 1 stk. kvæg pr. hektar.
4. Tilsynsmyndigheden kan forlange, at græsningstrykket ændres, hvis tilsynsmyndigheden finder, at afgræsningen skader de vilde dyr eller planter, ligesom tilsynsmyndigheden kan forlange afgræsningen indstillet.
5. Kreaturhegn opsættes som 3-tråede hegn på kløvede træpæle. Hegnslinjen, som fremgår af kortbilaget, der er vedhæftet denne afgørelse, skal følges.
6. Vedligeholdelse af hegn skal varetages af Varde Kommune og ejeren af arealet.
7. Rydning på heden skal ske mellem den 1. august og den 30. april - udenfor ynglesæsonen.

Hvis disse vilkår ikke overholdes, falder dispensationen bort.

Retsgrundlaget:

Sagen om fredning af Kvong Hede blev rejst den 22. januar 1991 af Blåbjerg Kommune med det formål at sikre områdets bestående som et åbent hedeareal, afgrænset af levende hegn og beplantninger, at åbne heden for publikum efter nærmere regler, der skulle fastsættes af kommunalbestyrelsen i samråd med amtsrådet samt at bevare heden som et fristed for områdets vilde flora og fauna.

Fredningsnævnet for Ribe Amt tog fredningspåstanden til følge og fastsatte blandt andet disse fredningsbestemmelser for heden:

”...

2. Tilstand og anvendelse.

Den vestlige del af området, som hidtil har været dyrket, skal tilplantes eller udlægges i græs.

Den østlige del af området, der henligger som hedeparcel, søges bevaret som hede ved iværksættelse af pleje m.v. Tilsvarende søges de i området værende beplantninger plejet og vedligeholdt.

3. Plejeforanstaltninger.

Plejen og vedligeholdelsen af arealet foretages og bekostes af amtet og kommunen efter nærmere forhandling og i øvrigt efter de retningslinjer som følger af bestemmelserne i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 640 af 6. december 1983.

4. Publikumsadgang.

Når foran nævnte plejeforanstaltninger m.v. er gennemført, åbnes arealet for publikum.

Vejadgang til området er fra syd og søges forbedret i samråd med ejeren af "Kammersgård". I områdets sydvestre hjørne etableres en mindre P-plads (med plads til 2-3 biler). Tilladelse til indretning af pladsen skal forinden indhentes hos Amtsrådet og Skov- og Naturstyrelsen, idet pladsen vil være beliggende inden for beskyttelseszonen omkring gravhøjen 3002-44.

Ved etablering af P-pladsen skal det nærmere overvejes, hvor meget af den eksisterende beplantning, der skal bevares af hensyn til afskærmningseffekten. Hvis hele den gamle bevoksning fjernes, skal der foretages nyplantning, således at passende afskærmning af P-pladsen opnås.

På P-pladsen opsættes affaldskurv og en informationstavle (kortbord) Hvis det skønnes ønskeligt kan der med udgangspunkt ved P-pladsen senere etableres en afmærket natursti ind i området..."

Ansøgningen:

Varde Kommune har anført i plejeplanen blandt andet:

"3. Område beskrivelse

Kvong Hede ligger på Varde Bakkeø mellem Lydum Å og Kvorup Bæk. Hele området var frem til starten af 1900-tallet dækket af hede. Arealet indeholder en hede i den nord- og vestlige del. Den østlige del er en græsmark, der før fredningen blev brugt til landbrug. I det sydvestlige hjørne findes et fortidsminde ... og øst for heden er der en gravhøj ... Der er registreret en mose i det sydøstlige hjørne og der findes en mindre skov mod syd. Arealerne omkring Kvong Hede er landbrugsarealer.

Den eneste vej, der fører til Kvong Hede går igennem Kammersgård ... lige syd for det fredede område.

Ved luftfotogennemgang fra 1990 og frem til i dag, er der ikke tegn på, at der er sket nogen form for drift, græsning eller rydning på Kvong Hede.

Der er registreret beskyttet hede og mose under naturbeskyttelseslovens § 3 på arealet. Endvidere kaster fortidsmindet på arealet og to omkring liggende gravhøje, en fortidsmindebeskyttelseslinje af sig på 100 meter ...

Hedens nuværende tilstand

Den registrerede hede er under tilgroning af især fyr samt enkelte buske af birk og glansbladet hæg. Endvidere er der store arealer, hvor blåtop dominerer. Tilgroningen er en reel trussel mod heden. På besigtigelsen blev flere positive hedearter og indikatorarter registreret, såsom mosebølle, hedelyng, kløkkelyng, revling, katteskæg, tuekogleaks, vestlig tuekogleaks, lav skorzoner, lyngsnerre, almindelig hirsestar, pillestar, tandbælg, kærtidsel og tormentil.

...

Det tidligere dyrkede areals nuværende tilstand

Det tidligere dyrkede areal indeholder en del græs- og urtearter. Arealet er artsrig og indeholder flere positive overdrevsarter, myretuer og flere arter af sommerfugle. Der er registreret blåhat, almindelig brunelle, håret høgeurt, lyngsnerre, kærtidsel, tormentil, lægeærenpris og almindelig hvidtjørn. Arealet har potentiale til på sigt at udvikle sig til et overdrev. Der er en begyndende tilgroning af på arealet med bl.a. tjørn, glansbladet høg, bjergfyr m.fl.

Den sydlige skov

Syd for heden og græsmarken er der en mindre skov, der fortsætter ind på nabomatriklen mod syd. Skoven indeholder flere ældre træer som bøg, enkelte eg, sitkagran, røn og birk som dækker fortidsmindet ... Et par af træerne har spættehuller og et enkelt en musvågerede. Skovbunden er artsfattig og indeholder næsten kun smalbladet mangeløv. Midt i skoven ligger et lille faldefærdigt murstensskur.

...

Det levende hegn.

Rundt om Kving Hede findes et levende hegn dog er den sydlige del regulær skov.

Mod vest er hegnet et 3-rækket løvtræshegn. Hegnet er meget tæt og ikke vedligeholdt. Det er især domineret af ahorn, bøg og eg, som har et ranglet udseende. Mod nord er hegnet faldet sammen og ikke længere eksisterende. Vegetationen består af tilgroningsarterne, som findes på heden – især bjergfyr og glansbladet hæg. I den vestlige del findes et gammel I-rækket hvidgranshegn. De fleste graner er udgået eller meget deforme i udseende.

4. Plejebehov og plejetiltag

Rydning

Alt træ- og buskopvækst på hedearealet ryddes. En åbning i det levende hegn mellem heden og gravhøjen mod øst ... kan laves for at sikre udsynet til fortidsmindet. Gravhøjen er tilgroet med egetræer som kan fungere som en afgrænsning af heden. På græsarealet vil det primært være større træer af glansbladet hæg og bjergfyr, som skal fjernes. Resten vil de græssende dyr bide ned med tiden,. Det samlede rydningsareal for både hede og græsareal er ca. 15.000 m².

Det levende hegn i nordenden og det meste af østdelen ryddes helt. Træerne er døde eller meget deforme og opfylder ikke længere fredningens formål om at heden skal være omgivet af et levende hegn med egnskarakteristiske arter.

Skoven i den sydlige del af Kving Hede er tæt af større ege- og bøgetræer. Der tyndes ud i træerne, så der efterlades egnede solitærtræer, således at arealet fremadrettet vil bære præg af en lund. Træerne vil endvidere være et godt læsted for de græssende dyr. Enkelte døde træer kan blive stående, til fordel for svampe, insekter og fugle. Ved at inddrage nabomatriklen mod syd vil der skabes udsyn til fortidsmindet ...

Endvidere skal der ryddes en hegnslinje rundt på hele arealet til det efterfølgende kreaturhegn.

Rydningen på heden skal ske uden for ynglesæsonen mellem 1. august og 30. april. Eventuelle maskiner der benyttes til rydningsarbejdet og hegningen skal være egnet til kørsel i sårbare naturområder og må ikke efterlade varige spor.

Afgræsning

For at sikre den lysåbne naturtilstand i området skal der iværksættes en vedligeholdende pleje, således at arealet ikke gror til. Plejen har endvidere til hensigt at øge biodiversiteten og naturkvaliteten på arealet. Plejen bør ske med græsning. Arter som almindelig brunelle, katteskæg, lyngsnerre, almindelig star, pillestar, hirsestar, tormentil og lægeærenpris er positive eller særlige værdifulde arter, som blev

fundet på Kvong Hede. De har alle en høj tolerance mod græsning. De vil dermed højst sandsynligt kunne øge deres udbredelse inden for Kvong Hede, når plejen med rydning og græsning iværksættes. Ligeledes vil afgræsningen være foryngende for lyngen på heden og forhindre en fornyet tilgroning.

En sammengræsning med geder og kreaturer vil sikre og bevare arealet.

Lyng græsses bedst i perioden august-september, under blomstring og om vinteren. Alt for hård græsning på lyng kan føre til stress og lyngen til at gå ud.

På græsarealet skal enkle store træer ryddes samt hegnslinjen. Ved græsning med geder eller ekstensive kvægarter vil træer og buske med tiden gå til ved dyrenes bid og tråd.

Geden er en topgræsser, derfor græsser den helst i skulderhøjde og kan græsse op til to meters højde. Den græsser normalt jævnt og tæt på græsgange, men græsser ikke så tæt på jordoverfladen som får. Geden foretrækker at græsse buske, høje urter og græs, og kan præcist selektere blomster og frugter fra stikkende buske. De æder også gerne en del lysesiv. Geden angives at kunne æde større mængder hede-lyng end får gør.

Geden vil være det foretrukne valg til at græsse på Kvong Hede, især i starten hvor vedplanterne og græsset skal holdes nede. Heden kan tage 3,3 geder/ha.

De ekstensive kvægracer æder et bredt sortiment af de planter, som gror på naturarealer. De afgræsser gerne både fugtige og tørre områder. Helst æder de friske grønne skud, hvor smagen er bedst, men som drøvtyggere har de behov for også at æde grovere materiale, og dermed får man en afgræsning, hvor der tages noget over hele arealet. Samtidig bevirker dyrenes færdsel, at visse plantevækst trædes ned og giver plads for ny vækst. Græsningstrykket på arealet sættes til 0,5-1 kvæg/ha.

Hegning

Der skal sættes et tretrådet hegn op omkring hele arealet ... Det er vigtigt at besigtige arealerne og vurdere græsningstrykket. Hvis dyrene er for hårde ved heden eller ikke græsser nok i bestemte områder, kan et tværhegn opsættes for at regulere græsningstrykket i de givne områder. Hvis der opsættes et tværhegn skal publikumsadgang tænkes ind, og der kan eventuelt opsættes en klaplåge eller lignende.

Det levende hegn

Det levende hegn mod nord og øst er ikke længere eksisterende. I fredningskendelsens formål står der, at arealet skal være afgrænset af levende hegn eller beplantninger. Der skal derfor plantes nyt hegn mod nord og øst. Egnskarakteristiske og historiske hegn består af sitka/hvidgran eller almindelig røn/sejlerøn. I den østlige del plantes et en-rækket hegn af hvidgran, hvor der holdes en åbning på ca. 30 meter, så et kig ind til gravhøjen bevares. En del af denne plantning kræver dispensation fra naturbeskyttelsesloven, da den ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen. Mod nord plantes en række (ca. 90 meter) med sejlerøn...

Offentlig adgang

Der er i dag ikke nogen publikumsfaciliteter ved Kvong Hede

På nuværende tidspunkt vurderes det, at en etablering af en parkeringsplads ikke er nødvendigt. Kvong hede har ikke et højt publikumstryk. Ejeren af Kammersgård har godkendt, at besøgende kan parkere på hans matrikel syd for arealet. Et parkeringsskilt vil blive sat op for at vise besøgende, hvor de kan parkere samt henvisningsskilte, der viser til Kvong Hede. Der etableres en trampesti til heden fra P-pladsen. Ved hegningen opsættes led og stenter for sat sikre publikums adgang ...

Fjernelse af affald

Ved den nordvestlige grænse af Kvong Hede er der en gammel vogn, der skal fjernes. I skovbevoksningen er det et gammelt murstensskur tæt på gravhøjen ... som bør rives ned og materialerne fjernes.

5. Bilag IV arter

Det vurderes at haren, en rødlistet art, vil få bedre vilkår med et mere åbent areal. De vil have let ved at komme til området, da Kvong Hede er omringet af åbne landbrugsarealer.

Birkemus er ikke blevet observeret tæt på Kvong Hede. De tætteste observationer er ca. 9 km væk. Men hvis birkemusen i fremtiden har fremgang og spreder deres udbredelse, vil Kvong Hede kunne være et sted den kunne etablere sig på.

Markfirbenet lever flere steder med sandet jord, åbne arealer med en stor variation af planter som tiltrækker insekter. Markfirben lever flere steder i Varde Kommune og vil kunne sprede sig til Kvong Hede.

Flagermus lever på lune steder som f. eks. hule træer. De ældre træer i den sydlige ende af arealet vil på sigt kunne skabe levesteder for flagermuskolonier. En stor plantediversitet vil tiltrække insekter, som vil sikre flagermusens fødegrundlag.

6. Mål for Kvong hede

Nye karakteristiske arter for hede og overdrev kan indvandre som f. eks. guldblomme, almindelig mælkeurt, hundeviold, djævelsbid, smalbladet høgeurt, almindelig hønsetarm, liden klokke, almindelig kællingetand, fåresvingel og engelsk visse. Det er et mål, at flere af disse arter skal etablere sig efter en årrække med pleje.

Blåtoppens udbredelse skal reduceres med 75 % . Hindbær og den lille bestand af lysesiv skal være græsset helt væk efter 5 års pleje..."

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har i høringsbrev af 17. januar 2017 anmodet Jørn Nielsen, Varde Kommune, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, København, Naturstyrelsen Blåvandshuk, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Arkæologi Vestjylland og Landboretligt Udvalg om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 31. januar 2017.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod de dispensationskrævende dele af plejeplanen.

Miljøstyrelsen har i brev af 7. februar 2017 anført, at det er styrelsen opfattelse, at fredningsnævnet ikke skal behandle sagen, fordi de plejetiltag, der er beskrevet i plejeplanen understøtter fredningens formål og ikke er i strid med de konkrete fredningsbestemmelser.

Styrelsen anfører herefter i mailen:

"...

Relevante bestemmelser:

2. Tilstand og anvendelse

Den vestlige del af området, som hidtil har været dyrket, skal tilplantes eller udlægges i græs.

Den østlige del af området, der henligger som hedeparcels, søges bevaret som hede ved iværksættelse af

pleje m.v. lilsvarende søges de i området værende beplantninger plejet og vedligeholdt.

3. Plejeforanstaltninger.

Plejen og vedligeholdelsen af arealet foretages og bekostes af amtet og kommunen efter nærmere forhandling og i øvrigt indenfor de retningslinjer, som følger af bestemmelserne i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 640 af 6. december 1983.

4. Publikumsadgang.

Når foran nævnte plejeforanstaltninger m.v. er gennemført, åbnes arealet for publikum.

Vejadgang til området er fra syd og søges forbedret i samråd med ejeren af "Kammersgård".

I områdets sydvestre hjørne etableres en mindre P-plads (med plads til 2-3 biler). tilladelse til indretning af pladsen skal forinden indhentes hos Amtsrådet og Skov og Naturstyrelsen, idet pladsen vil være beliggende indenfor beskyttelseszonen omkring gravhøjen 3002 - 44.....

Miljøstyrelsen finder at Varde Kommune har fulgt proceduren i bekendtgørelse om pleje af redede arealer og tilsyn (bek. 924 af 27/6-2016) i fuldt omfang.

Ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger. Hvis fredningsnævnet har behov for yderligere oplysninger eller har særlige spørgsmål, står styrelsen selvfølgelig til rådighed."

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen at bevare Kvong Hede, som heden så ud på fredningstidspunktet.

Fredningskendelsen indeholder ikke oplysninger eller anvisninger om, hvorledes det sikres, at formålet med fredningen kan opretholdes eller nås, bortset fra at kendelsen indeholder en bestemmelse om, at der skal udarbejdes en plejeplan.

Varde Kommune har udarbejdet en plejeplan, der beskriver hedens tilstand i dag, og hvad der kan gøres for at bringe heden tilbage til tilstanden på tidspunktet for fredningens gennemførelse.

Flere af tiltagene i plejeplanen, såsom rydning af opvækst, hegning for at kunne gennemføre afgræsning og opstilling af klaplåger eller lignende går ved en strikt fortolkning af fredningsbestemmelserne ud over det, der kan gennemføres uden dispensation, selvom det overordnede mål med plejen er at retablere eller tilnærmelsesvist at retablere heden, som den så ud, da fredningen blev gennemført.

Hvis heden skal retableres og bevares, som den så ud på fredningstidspunktet, er det nødvendigt at iværksætte pleje af heden.

Da fredningsbestemmelserne må fortolkes ud fra formålet med fredningen af heden, og da det ikke kan antages, at fredningsbestemmelserne skal hindre, at formålet med fredningen kan nås, vurderer fredningsnævnet, at det ikke strider mod formålet med fredningen af heden og de restriktive

fredningsbestemmelser at dispensere til afgræsning, hegning, opsætning af klaplåger eller lignende, rydning af opvækst af træer og buske samt plantning af et nyt hegn mod nord og øst.

Varde Kommune har i plejeplanen redegjort for muligheden for forekomster på eller i nærheden af Kvong Hede af bilag IV-arter, såsom den rødlistede hare, birkemus, markfirben og flagermus.

Fredningsnævnet vurderer på baggrund af Varde Kommunes oplysninger om bilag IV-arterne, at de dele af plejeplanen, der kræver dispensation, kan gennemføres uden at påvirke bilag IV-arterne.

Det fremgår af kendelsen om fredningen af Kvong Hede, at "almenheden" har adgang til at færdes på heden.

Under hensyn hertil og til intentionerne i naturbeskyttelsesloven om offentlighedens øgede adgang til landets fredede områder, vurderer fredningsnævnet, at det ikke strider mod intentionerne i fredningskendelsen at meddele dispensation til at opsætte klaplåger eller lignende og at markere en trampesti over heden, ligesom det heller ikke strider mod adgangsbestemmelserne i naturbeskyttelsesloven §§ 26 og 27, at Varde Kommune i samråd med ejeren af heden træffer foranstaltninger til at regulere færdslen over heden.

På denne baggrund meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, stk. 3, og stk. 4, Varde Kommune dispensation til at foretage rydning, hegning, afgræsning, nyplantning og opsætning af klaplåger eller lignende på de vilkår, der er anført under afsnittet "Vilkår for dispensationen".

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte

sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Kolding, den 7. april 2017

Vagn Kastbjerg

Denne afgørelse er sendt til de klageberettigede:

Jørn Nielsen, Kvordrupvej 61, 6800 Varde – joernshaveservice@gmail.com

Varde Kommune, Naturcentret, Bytoften 2, 6800 Varde - vardekommune@varde.dk

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, Haraldsgade 53, 2100 København Ø – svana@svana.dk

Naturstyrelsen Blåvandshuk – blh@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø - dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Merete Vigen Hansen - varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV - fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, fam.voetmann@mail.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokal, varde@dof.dk

Dansk Botanisk Forening - -rasmusfuglsangfrederiksen@gmail.com

Arkvest – Arkæologi Vestjylland – post@arkvest.dk

Landboretligt Udvalg, att.: Holger Bjørnskov – hob@jlbr.dk

Landboretligt Udvalg, att.. Laila Kubel Madsen – lkm@lrs.dk